U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna ve věci žalobce: **A. E.**, zastoupen Mgr. Zdeňkem Šromem, advokátem se sídlem Staré náměstí 51, Rychnov nad Kněžnou, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2011, čj. OAM-26/ZA-06-LE05-R2-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2012, čj. 4 Az 14/2011-44,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Zdeňku Šromovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 5.760 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Předmětem řízení v projednávané věci je třetí žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žalovaný o třetí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodl rozhodnutím uvedeným v záhlaví, a to tak, že řízení zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal žalobu. Městský soud v Praze žalobu rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Městský soud v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že žalobce se svou první žádostí neuspěl a při podání dalších žádostí postupně svá tvrzení měnil, avšak nebyl schopen odůvodnit, proč v předchozích žádostech tyto skutečnosti neuváděl. Sám přitom připustil, že mu v tom nic nebránilo. Dle názoru městského soudu je nepochybné, že pokud by se jednalo o tvrzení pravdivá, skutečnosti, které žalobce uvedl až ve třetí žádosti, by mu musely být známy i v prvním azylovém řízení. Psychické problémy a problémy v jeho zemi původu z důvodu jeho údajných homosexuálních styků s cizinci žalobce v průběhu správního řízení neuváděl. Z tohoto důvodu městský soud nehodnotil předložené lékařské správy. Některá tvrzení (např. že by

byl týrán policií elektrošoky) následně v doplňujícím pohovoru žalobce popřel s nepřesvědčivým vysvětlením. Soud se proto ztotožnil se závěry žalovaného o tom, že žalobcovy výpovědi jsou nekonzistentní, vzájemně si odporující a účelové.

[2] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížností. V kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění ze dne 18. 6. 2012, jednak namítá nesprávné posouzení právní otázky městským soudem, konkrétně, že nesprávně vyložil smysl § 10a písm. e) zákona o azylu. Nesouhlasí totiž s názorem městského soudu, že ve své žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl nové skutečnosti. Naopak, uvedl konkrétní skutečnost, že je homosexuál, a že je v zemi svého původu kvůli tomu pronásledován jak ze strany soukromých osob, tak státních orgánů.

[3] Dále stěžovatel v kasační stížnosti vysvětluje důvody, proč zamlčel svou sexuální orientaci jakožto skutečný důvod opuštění své vlasti v řízení o jeho první žádosti. Těmito důvody měly být strach z trestněprávní represe v ČR za to, že je gay (stěžovatel nevěděl, zda je homosexualita v ČR trestná jak je tomu v jeho zemi původu) a stud za svoji sexuální orientaci. Závěr soudu, že měl tyto skutečnosti uvést již v první žádosti, považuje stěžovatel za „přinejmenším přísný, nespravedlivý, ale i v rozporu se zákonem o azylu“. Domnívá se, že tyto důvody omlouvají jeho jednání a závěry městského soudu jsou proto příliš paušalizující. Zákonodárce umožnil uchazečům o azyl, aby mohli podat opakovanou žádost proto, že z nejrůznějších obav nemusí zcela přesně osvětlit důvod opuštění své vlasti. Určité nesrovnalosti přičítá též nepřesnému překladu z arabštiny v rámci vedeného pohovoru.

[4] Svou homosexuální orientaci a z toho plynoucí údajné psychické problémy dokládá lékařskou zprávou ze dne 21. 4. 1999 ve francouzštině s tvrzením, že má pocit, že ji předkládal i ve správním řízení, milostnou korespondencí ve francouzštině s jeho přítelem z Francie, a souborem lékařských zpráv vystavených v ČR. Městský soud dle názoru stěžovatele pochybil, pokud k těmto listinám v řízení nepřihlédl.

[5] Stěžovatel tvrdí, že šikanózní jednání vůči jeho osobě podrobně popsal během pohovoru. Mezinárodní ochrana měla být stěžovateli dle jeho názoru udělena z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, avšak nestalo se tak z důvodu, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav. Městský soud měl pak v dalším řízení dle názoru stěžovatele doplnit dokazování a zkoumat, zda existují jiné důvody k udělení mezinárodní ochrany, zejména podle § 14 nebo § 14a zákona o azylu (humanitární azyl nebo doplňková ochrana), protože v případě stěžovatele existuje některý z důvodů tzv. překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Skutečnost, že ze země původu vycestoval svobodně, totiž nevylučuje možnost, že bude vůči němu z uvedených důvodu v případě návratu vedeno trestní stíhání, anebo že bude z těchto důvodů dále „nepřiměřeně obtěžován“.

[6] Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle

tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Specifikum kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (dříve azylu) totiž spočívá v tom, že možnost jejího věcného posouzení soudem závisí jak na splnění podmínek její přípustnosti, tak na podmínce její přijatelnosti (§ 104a s. ř. s.).

[8] Vymezením institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce nezbytné vyslovit též právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval. Jen je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

[9] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel namítá nezákonnost rozsudku městského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Podle § 10a písm. e) zákona o azylu platí, že [ž]*ádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany*.

[11] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře k problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany vyslovil již mnohokrát. Konkrétně např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, čj. 4 Azs 23/2009 - 64, uvedl, že „[p]*odává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon* [...] *o azylu, pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, posoudit žádost jako nepřípustnou.*“ V návaznosti na to se vyslovil také k rozsahu přezkumné činnosti správních soudů tak, že bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést (viz rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2011, čj. 7 Azs 28/2011 – 74).

[12] Touto problematikou se zabýval též rozšířený senát zdejšího soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011 - 96, v němž konstatoval, že „[s]*právní orgán je povinen zkoumat v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly*

bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zastaví. Zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň o věci samé, tedy o mezinárodní ochraně (tzn. ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), rozhodovat.“ (zvýraznění doplněno).

[13] Je evidentní, že s ohledem na cit. judikaturu stěžovatel sice uvedl nové skutečnosti, ovšem nešlo o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele jako žadatele o azyl zkoumány v předchozím řízení. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, čj. 4 Azs 151/2005 - 86, „[z]*atímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná.* Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí“ (zvýraznění doplněno). Pokud tedy stěžovatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu. Nelze akceptovat, aby toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, zejména změnu (bezpečnostní, politické, atd.) situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Při opakovaném podání žádosti je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009-65).

[14] V doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 6. 2012 stěžovatel sám přiznává, že údajně pravý důvod podání žádosti (jeho homosexualita a z toho plynoucí problémy ze strany jeho okolí a státních orgánů) úmyslně zamlčel, neboť se obával obdobné perzekuce v ČR, které byl údajně vystaven ve své vlasti. Jestliže tento důvod stěžovatel uvedl až v řízení před městským soudem, neuvedl žádnou skutečnost, kterou by bez své viny nemohl uvést již dříve (omluvou není ani strach z možné perzekuce v ČR a stud). Tuto skutečnost se navíc v řízení před zdejším soudem stěžovatel snažil prokázat předložením lékařské zprávy ve francouzštině vystavené v roce 1999. S ohledem na shora uvedené však nebyl k provedení takovéhoto důkazu žádný důvod.

[15] K námitce stěžovatele, že městský soud měl doplnit dokazování a hodnotit žádost stěžovatele i z pohledu existence důvodů pro udělení humanitárního azylu nebo doplňkové

ochrany, odkazuje zdejší soud na v bodě [12] cit. usnesení rozšířeného senátu NSS, čj. 3 Azs 6/2011 – 96, z něhož vyplývá nemožnost věcného posouzení azylových důvodů v případě zastavení řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně doplňkové ochrany. Z těchto důvodů nebyl městský soud povinen, ale ani oprávněn, se zabývat věcnými důvody žádosti stěžovatele.

[16] K námitce nesprávně zjištěného skutkového stavu zdejší soud připomíná svou ustálenou judikaturu. Z ní vyplývá, že „[p]*ovinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá. Pokud takové důvody neuvedl, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné*“ (viz např. rozsudky ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, publ. pod č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003-42, atd.). Tyto závěry plně dopadají i na stěžovatele.

[17] Námitku nepřesného překladu z arabštiny při vedeném pohovoru pak zdejší soud vyhodnotil jako nepřípustnou, neboť stěžovatel jí neuplatnil v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[18] Z hlediska výše uvedeného zdejší soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné přesah vlastních zájmů stěžovatele dovodit. Zdejší soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů, ani žádné závažné pochybení městského soudu v předchozím řízení.

[19] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura NSS tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny; soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl.

[20] Součástí kasační stížnosti byl také návrh na přiznání odkladného účinku. O tomto návrhu však nebylo potřeba samostatně rozhodovat, neboť podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany má odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[22] Stěžovateli byl právním zástupcem pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát Mgr. Zdeněk Šrom; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Přípisem ze dne 18. 7. 2012 vyčíslil ustanovený advokát odměnu za zastupování v rozsahu 3 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění

kasační stížnosti a porada s klientem přesahující hodinu) ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) včetně DPH. Soud však podle § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu přiznal odměnu advokátovi pouze za dva úkony právní služby (převzetí věci a doplnění kasační stížnosti tak, aby byla projednatelná). Odměnu za třetí úkon právní služby (porada s klientem přesahující hodinu) naproti tomu zdejší soud ustanovenému advokátovi nepřiznal, neboť tento úkon nelze považovat za účelně vynaložený náklad k bránění práva ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., a § 13 odst. 1 advokátního tarifu. K údajné poradě s klientem došlo dle předloženého prohlášení dne 25. 6. 2012. Poslední úkon zdejšího soudu vůči stěžovateli, kterým mu byla ukládána povinnost (zde povinnost řádně doplnit kasační stížnost), byl učiněn dne 25. 5. 2012. Poté zdejší soud od stěžovatele žádnou další procesní aktivitu nepožadoval a s ohledem na složitost věci ani neshledal tento požadavek za odůvodněný. Ostatně, stěžovatel (resp. jeho zástupce) ani žádný procesní úkon, který by z údajné porady vzešel, vůči zdejšímu soudu neučinil. Uvedený úkon právní služby by bylo možno shledat účelným např. v případě, kdyby vznikla potřeba poradit se s klientem ohledně protitvrzení uvedených ve vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti. Samotné vyjádření žalovaného však zdejší soud stěžovateli odeslal teprve 18. 7. 2012 (č. l. 58 spisu NSS), tedy bezmála měsíc po uskutečnění údajné porady. Soud proto určil odměnu advokáta ve výši 2 x 2100 Kč (dva úkony právní služby) a 2 x 300 Kč (úhrada hotových výdajů), tj. 4.800 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem DPH a tuto skutečnost soudu doložil (č. l. 65 spisu NSS), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající příslušné sazbě DPH, jež činí 20 %, tj. 960 Kč, a kterou je tato osoba povinna podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.) státu odvést. Celková částka 5.760 Kč bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. srpna 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu